

المرّة اللّی فاتت وقفنا عند ال **leukemia** جزء منها .. عملنا بس introduction بعد لما اخدنا
فی الحصّة اللّی فاتت ال **megaloblastic anemia** وخذنا **introduction of leukemia**
واحدنا بنتكلم علیها قولنا انه فی اربع أنواع من ال leukemia علی مستواك لان فی انواع كثيرة من ال leukemia
لكن فی اربع انواع علی المستوى بتاعك
اللی هو

acute myeloid

chronic myeloid

acute lymphatic

chronic lymphatic

ال acute ال course بتاعه **progressive** اوی وسریع جدا **highly progressive and highly malignant**

ال chronic حنین شویة .. ادى واحد

اتین ال lymphatic طالع من ال **lymphocyte mainly** .. التانی اللی هو ال myeloid طالع من ال
granulocytes لكن **mainly neutrophils**

طیب فی اربع أنواع من ال leukemia بناء علی الكلام اللی قولناه المرّة اللی فاتت

بس فی ال **acute leukemia** اتكلمنا وقولنا ان فی نوع اسمه **Aleukemic leukemia** ونوع اسمه
subleukemic leukemia

ال **ALEUKEMIC LEUKEMIA** ال malignant cells قاعدة جوا ال **bone marrow** مبيتتنقلش
قاعده تبوظ فی ال bone marrow ایوا لكن مبيتتنقلش لل **peripheral blood**

ال **SUB LEUKEMIC LEUKEMIA** بینزل باعداد قليلة فبیان فی المعمل فی ال CBC لكن العدد
قلیل بس شکل ال **blast cells**

و بردو قلنا المرّة اللی فاتت ان ال **Acute** بییمسك فی ال **blast cells**

لكن ال **chronic** بییمسك فی ال **cyte**

هناخذ النوع الاول ال **acute leukemia**

دایما واحدنا بنشرح ال leukemia بناخذ فی ال acute

VISIT...

LANZAROTE
Caliente.COM

لما بنقول ال acute بنشرح ال **myeloid** وال **lymphatic** مع بعض مش بنفرقهم الا فى ال **treatment**

فى فرق فى ال treatment بين ال acute myeloid وال acute lymphatic

ايها

الحقيقة ان المفروض ال **leukemia** تعرف عنها معلومات قليلة جدا

..لأن ده شغل بتوع ال **haemato-oncology** لكن عندنا فى المنهج لازم تعرف معلومات كثيرة عن ال **leukemia** فمضطرين نشرح ال leukemia كاملة ان شاء الله ..كاملة كالاتى :

ال **ACUTE LEUKEMIA** الفرق بين ال acute myeloid and acute lymphatic هو فرق فى ال treatment فيبقى لازم وانت بتشخص تقول هل دى **acute myeloid** ولا **acute lymphatic**

نمرة واحد...ال **C/P** بتاعتها...احنا خلاص قولنا ال **incidence** المرة اللي فاتت

ال incidence موجودة فى الكتاب اللي هى :-

ALL بتيجى فى ال **children and young adult**

AML بتيجى فى ال **adult**

lymphatic تيجى فى ال **extreme of ages**

ال **CLL** مخدنهوش بيجى فى الناس العواجز أوى

تعالى نبتدى ال **C/P**

نمرة (1) زى ما قولنا المرة اللي فاتت كنا عملنا على ال projector ان فى bone marrow

وفى tissues وال organ ال **primary** هنا (bone marrow) وال **secondary** هنا (tissues)

فانا عندي **C/P**

(١) **BONE MARROW FAILURE** نتيجة ان ال **malignancy** بيان هنا ..وبعدين فى

spread وفى **tissue infiltration**

العنوان التانى **ORGAN INFILTRATION** يروح فين؟

أى **tissue** بيجى فى بالك (كل الجسم) ..بيروح **organ infiltration** فى كل ال **body**

وفى عنوان ثالث اسمه **METABOLIC ABNORMALITIES** على أعلى درجة من الأهمية.

خلينا نبتدى الأول بده (**BONE MARROW INFILTRATION**)

اول حاجة تقولها ان ال patient ده عنده:

fever, infection, bleeding and anemia

الأول ليه فى **infection**؟

ده انت عارف ان ال WBCs هنا بتنزل من ال bone marrow لل peripheral blood باعداد كبيرة جدا... المفروض ان عددها (4000-11000) انت هنا هتلاقيها 100000 بس ال function وحشة

**شكلا هما كتير أوى.. بس ال function بتاعتهم.. الوظيفة بتاعتهم وحشة جدا.. فالتالى
مبيقدرش يدافع عنك ضد ال infection**

تكتب نمره

(1) disseminated infection

فين؟

فى أى حته فى الجسم تيجى فى بالك بس أشهر مكان بيبتدى فيه ال **infection** أشهر مكان هو

upper respiratory tract يعنى ال **mouth and throat**

وبالتالى العيان ده يجيله **fever** وعنده قرح فى زوره وفى بوقه

...وتحفظ بقى ال organism اللي مكتوب ده

صادقت او ما صادقتش.. بس هو ده الصح فعلا

ان ال organism اللي موجودة فعلا هى اللي بتدخل جسمك لما المناعة تقل أوى **bacteria, viruses, fungal**

زى ال **candida**.. وبكتيريا زى **staph, pseudomonas**

عارف دول يدخلو الجسم لو المناعة قلت أوى لأن هما ضعاف زى ال **virus or fungal**

In cases of low immunity the patient will be at risk to develop these types of infections

يبقى لازم تقولى راح أنهى **tissue وكمان ال infection فين؟؟**

اتنين ال **platelets** قلت.. شوف بقى

القصة هنا ان ال **BM** ده مصنع فى 3 خطوط انتاج

خط ال RBCs و خط ال WBCs و خط ال platelets

اللى حصل هنا ايه؟؟؟

اللى حصل هنا ان خط الانتاج بتاع ال WBCs مش بيبتج WBCs طبيعية

ده بيبتج WBCs باعداد مبالغ فيها لان ده malignancy

فخط الانتاج بتاع ال WBCs بقى بدل الاتنين التانيين

لان ال BM مزحوم بانتاج malignant cells فمش هيقدر ينتج الخلايا الطبيعية اسمها:

Encroachment on the ability of the bone marrow to introduce normal cells

الجملة دى معناها انه حصل طغيان على قدرة ال BM ان ينتج خلايا عادية ...

بالتالى ال platelet هتقل ويبقى العيان عنده thrombocytopenia

وبجمله كمان anemia ودى اسبابها نفس الفكرة ان ال RBCs هتقل لان ال BM مزحوم

او لان العيان بينزف نتيجة ال thrombocytopenia

وهتلاقى ال anemia غالبا normocytic normochromic

وكمان بتكون rapidly progressive ويحصل تدهور سريع جدا لان المرض acute

فتوصف ال anemia هنا انها بتيجى بسرعة اوى وبتدهور بسرعة اوى severe anemia

بس فى حاجة هنا بره الموضوع هتلاقىها فى ال investigation مش فى ال C/P

احنا قولنا هنا الاتى ان العيان هنا عنده pancytopenia....

هو معندهوش pancytopenia عددا طبعا

لأن ال WBCs زائدة ..بس هو عنده fever و عنده bleeding و عنده anemia زى العيان بتاع ال plastic anemia وهناك قولنا ال DD بتاعه

☒ بس خلى بالك من حاجة احنا قولنا هنا .. لما تيجي تعد ، لو عملنا تحليل فى المعمل نشوف فيه صورة الدم يطلع ان ال

platelet ناقصة عددا .. يعنى ال count قليل عشان ال BM مزحوم لأنه بيبتج WBCs فمش عارف ينتج ال

platelets .. الكلام دا كله بيحصل ← "Late" (Late in the course of the disease)

لكن "Very early" ال platelet ممكن تزيد فى المعمل .. ايه اللي زودها ؟!

يعنى مش هتستغرب لو لقيت فى المعمل ان ال platelets فى بدايات المرض "very early" عددها زاد شوية

(transient) فترة قصيرة وبعدين الموضوع يقلب انها تنقص .

⊠ طيب ناقص فاهمها لأن ال BM مزحوم أوي بال WBCs فمش عارف ينتج ال Platelets
لكن ليه في الأول ممكن تزيد شوية ؟!

القصة كالاتي :

المرض اسمه ايه ؟! ← " Acute leukemia "

و ال Leukemia ايه ؟! ← Cancer .. Malignancy

و أي malignancy في الدنيا من غير استثناء فيه ← " Tissue injury " " Tissue damage "

دايما تعرف في الباثولوجي بتاع سنة تالتة ان في tissue necrosis و hemorrhage

طيب في " Tissue necrosis " يعني Injury يعني فيها حرف " I " و دي صح جدا ومهمة جدا انه بيتنتج Cytokines من النوع ال
Pro coagulants ← بيعمل stimulation لل platelets

ال cytokine اللي بي stimulate ال platelet اسمه (thrombo -) كلمة stimulation باللاتيني يعني poiesis
فيكون اسمه thrombopoietin

بيطلع منين ال thrombopoietin ده؟ من ال cancer cell لان في tissue injury فيطلع thrombo poietin

وده بي stimulate production of platelets فيزيد عدد ال platelets امتى ؟ في بدايات المرض لحد لما ال
bone marrow يتزحم وميقاش قادر ينتج platelets

طيب اذا كان الكلام ده مضبوط .. يبقى معنى كده ايه ؟

معنى كده ان ال platelets زادت في الاول رد فعل لايه؟

ل tissue injury

طيب ما احنا قولنا قبل كده زمان ان أى حاجة بتزيد في ال tissue injury يبقى اسمها ؟

acute phase reactant

يبقى معنى كده لو سألك في الامتحان ..

يبقى ال thrombopoietin ده و تبقى ال platelet دى طالما زادت في tissue injury

تبقى acute phase reactant ؟؟؟

الاجابة ايوا .. اكيد

احنا بنعد مين هما ال acute phase reactant مجمعههمش لسه ..

بس اخدنا في ال **rheumatic fever**

(ESR, CRP and Leucocytosis)

مرة اخدنا ferritin فى ال **acute anemia of chronic diseases**

طبيب انت تجمع معايا مين هما ال **acute phase reactants** لان انا هاحتاجهم ان شاء الله واحنا بنراجع ال blood

ان شاء الله نجمع لامتحان ال oral حاجة اسمها acute phase reactants

وافتكز انه ال **thrombopoietin** ده وال **platelet** دى الاتنين زادو ..رد فعل لل **tissue injury** يعنى معنى كده انه ال **platelet** تعتبر **acute phase reactant**

فلو سالك هى ال platelet تعتبر acute phase reactants?

قوله ايوا

لأنها بتزيد نتيجة ال **thrombopoietin** نتيجة ال **tissue injury**

يقولك ادبنى **example** قوله فى ال **leukemia** اى نوع مش بس ال **acute**

طبيب ليه فى الآخر بتقل؟ خلاص لأن ال **BM** مزحوم اوى بانتاج ال **WBCs** فمش عارف ينتج **platelet** مضبوطينصح جدا

وبعد كده نتنقل لل **ORGAN INFILTRATION**

الحقيقة ان ده المفروض يتحفظ كامل مفيش فيها حاجة تتفهم بس أنا هأقف فيهم عند بعض النقاط

يعنى ايه؟ يعنى دلوقتى لما حصل **spread** ال **primary malignancy** هنا فين؟

فى ال **lung** قولنا ال **bronchogenic carcinoma** وده ال **primary** بس قولنا فى **spread**

هنا ال **primary** هو ال **BM** وبعدين حصل **spread** لفين؟ لكل ال **tissues** اللي فى ال **body**

نمرة واحد واتنين وثلاثة **generalized lymphadenopathy**

وده يخلى ال **leukemia** من ضمن أهم اسباب **generalized lymphadenopathy**

ال **lymph nodes** هنا بيتنشر ليها المرض لكل ال **lymph nodes**

وغالبا بيكونو **small and moderate in size**

بس أهم كلمة فيها بتكون **non tender**

ال **malignant lymph nodes** بتوع ال **leukemia** ميكونوش **tender**

ال **tenderness** معناه **infection or inflammation**

انما هنا بتكون not tender الا لو

ممکن يكونوا tender لو كان العيان عنده throat infection هتلاقىهم

فى ال cervical lymph nodes هيكونو tender ليه؟

رد فعل للعدوى بال infection اللى موجودة فممکن فى الحالة دى بس تلاقىهم tender

ال lymph node دول لما يكبروا هما فى الاول و فى الاخر كلاكيع masses فممکن يعملوا obstruction

ممکن يسدوا ال lymph nodes بتاع ال porta-hepatis ودى لازقة فى ال bile duct لو سدت ال bile duct العيان يجيلك ب obstructive jaundice

ولو سد فى ال mediastinum يعمل mediastinal syndrome

احنا خدنا درس ال mediastinal syndrome فى كتاب ال CHEST

كانت ال lymph node موجودة فى انهى mediastinum من الاربعة؟

كلهم لكن اهم واحدة superior وال middle

وخلى بالك لو عمل mediastinal syndrome هتسمع sign ساعتها اسمها Despain sign اللى من ضمنها ال leukemia وال lymphoma زيها برضه و ال bronchogenic carcinoma و sarcoidosis و ال TB

خرجنا عن الموضوع...يبقى نرجع تانى

نمرة واحد.. generalized lymphadenopathy

نمرة اتنين.. hepatosplenomegaly

ال liver وال spleen يكبروا و heavily infiltrated

بس هنا ال spleen نادرا لما بيوصل ل huge size لأنه ده محتاج وقت

ال spleen اللى بيكبر لمرحلة huge spleen بيحصل فى العيانيين اللى عندهم chronic leukemia

مش فى ال acute مبيوصلش غالبا لمرحلة ال huge size

كمان العيان عنده (بص انت الكلام ده تحفظه بس انا هاقف عند بعض النقاط)

Generalized bony pain ولو دوست على ال sternum يتوجع...سببه ايه ده؟

Hyperactive bone marrow

مبسوط انت ان ال BM هنا Hyper active ؟!

...انا اكون مبسوط جدا لو ال hyperactive BM لو فى حالة hemolytic anemia

اه طبعا ... في ال **hemolytic anemia** دي حاجة كويسة ولا ايه؟؟ علشان يعوض

طبيب هنا دي حاجة وحشة لأنه **hyperactive** في الشر .. يعني بيعمل **malignant cells**

ف انت تلاقي عضمه كله بيوجعه ولو دوست على ال **sternum** توجهه (**sternal tenderness**)

طبيب وده تحت عنوان ايه؟؟ انتم اخدتوا **clinical** في عندك بتقحص **local** و **general**

ده تحت عنوان ال **palpation**... دي بديهيات!!!! عجيبة دي انا اقصد تحت عنوان ايه في ال **general examination**

تحت عنوان ال **trunk examination** في من ضمنها تسع حاجات منها (**sternal tenderness, gynecomastia, dilated veins, scars...**)

مش كل الناس بتكون فاكدة ال **trunk examination** بالرغم ده اكبر حته في الجسم

وخلي بالك بعد ما نخلص تقول ده ايه... (**sternal tenderness**)^(١)

لأنه عنده **hyperactive bone marrow**

في حاجة هنا اسمها **leucostasis** يعني ايه؟ (**leuco**) يعني **WBCs** و كلمة (**stasis**)

يعني **stagnation**

يعني **stagnation of the WBCs**

برضه يعني ايه؟

خلي بالك في الكلام .. دلوقتي ادى ال **BM** ده .. كده بالمنظر ده ادى ال **BM** وادى ال **tissues and organs**

وانت نزلت كمية مربعة من ال **wbcs** بتوصل في ال **acute leukemia** انها تكون بدل من 11000 انها تكون اكثر من 100000 وتوصل في ال **chronic leukemia** ل 1000000 هناك في ال **chronic leukemia** حنين شوية بس الاعداد اكبر

فال **WBCs** بتوصل لاعداد كبيرة ... العدد الكبير ده مفيش مانع انهم وهما ماشيين مع بعض يسدو ال **micro circulation** ،،

اسمها **obstruction of the micro circulation**

مقصود هنا ايه؟

مش هيسد ال **aorta** يعني لما يلزقو في بعض وينزلو باعداد كبيرة اوى في ال **circulation** ممكن يعملوا **obstruction of micro circulation** اللي هما ايه يعني؟؟

ال *capillaries and arterioles* التي داخلة ت *supply* ال *tissues*

انهي *organs* التي تتسد ؟ اي *organ* بس مشهورة اوى ال *ear* وال *eye*

بس خلى بالك

طبيب انت تعملها ايه الحكاية دي ؟ دي ischemia تخلى ال *organs* دي تعاني من ischemic manifestations قد تصل ل infarction بس مش common

طبيب وانت تعالجها ازاي؟؟

الاجابة انك تشيلهم ال WBCs التي عاملين ازمة وقافلين ال blood vessel وارميهم

في جهاز اسمه leuka pheresis

جهاز بتدخل عليه دم العيان بينضفه من ال WBCs ...

طبيب انت اذا عملت كده يبقى انت اخدت دول رمتهم ..

يبقى انت منعت ال ischemia ولا لا؟؟..

ايوه ..بس طبعا طبعا اكيد اكيد يطلع حد يقولى طبيب ما هيرجعو تانى ..اكيد ..هيرجعو تانى ليه؟

لان المصنع شغال بيطلع *malignant cells*

طبيب كل اللي انت عملته ده؟؟ ده *symptomatic , palliative*

يعنى ايه ***palliative* ؟!**

يعنى بيخفف عن العيان ..لكن هل ده شفاء؟ لا ده مش شفاء

الشفاء انك تقضى على الأصل ..ف إما تعمل bone marrow transplantation يا اما تقضى على الخلايا ال malignant فى المهد فى مكانها فى ال BM عن طريق ال chemotherapy (Anticancer)

ملناش دعوة بده دلوقتى

يعنى احط فى بالى انى اعمل chemotherapy و اعمل *leuka pheresis*

فى جهاز تانى اسمه *plasma pheresis* ده بيظهر دم العيان من ال *auto immune diseases*

وفى جهاز اسمه *platelet pheresis* بيظهر دم العيان من ال platelet اذا كان بينتج كميات كبيرة منها

فى مرض لسه مخدنهوش

طبيب ..نجى بعد كده ل ***MULTIPLE ORGAN INFILTRATION***

اللى مكتوبين فى الكتاب دول كل ال tissues of the body

هيروح على اى organ يجى فى بالك ... بس خلى بالك بقي ، هقف عند بعض النقط فيهم :

(١) تنطلق ال **malignant cells** دي و تلف فى ال **blood** تلف و تروح تعمل **infiltration** لل **CNS** ، بس عشان يعدي لل **CNS** .. عشان يوصل المخ لازم يكون عدي ال **"Blood Brain Barrier" BBB** . طبعا ال **BBB** دا أنا هقولها لك فى ال **Neuro** عشان دا مهم جدا فى ال **stroke** و فى ال **brain tumor** و فى ال **subarachnoid hemorrhage** . هيقتم ال **BBB** : أول حاجة تقولها انه اللي بيعدي ال **CNS** و بيروح لل **brain** و ال **meninges** و ال **spinal cord** مش ال **Myeloid leukemia** .. ال **"Myeloid leukemia does not infiltrate CNS"** ... **behaviour** .. اللي بيقتم ال **CNS** ← ال **Lymphatic leukemia** .

طبعا المكتوب هنا دا مجرد examples .. هو بيعمل clinical picture ايه لما بيقتم ال **CNS**

أكد الاجابة علي حسب المكان اللي راح فيه :

- علي المخ مثلا : يعمل stroke و cranial nerve palsies
- علي ال spinal cord : Paraplegia
- و لو راح ال meninges : meningitis
- ممكن يروح ال cerebellum : يعمل ataxia
- ممكن يروح ال extrapyramidal ال basal ganglia : يعمل extra medullary manifestation ... لو خدت **Neuro** ممكن بعد كدا تألف علي حسب المكان اللي راح فيه و هيطلع صح .

بس لازم تعرف دلوقتي ان اللي راح ال **CNS** ال **ALL** طيب و اذا انت عارف المعلومة دي ،

واذا جالك التشخيص انها **AML** مش **ALL** يبقي و انت بتعالج هتهتم بان انت تعالج ال **CNS** ؟! ← لأ طيب و اذا انت عارف انها **ALL** .. اذا جه التشخيص من ال **BM** انها **ALL** ← يبقي لازم تدي دوا **Chemotherapy** لل **CNS** بيحقنو intrathecal جوا ال **CSF** ← **"Methotrexate"**

لو انت عارف انها **ALL** .. انما **AML** لأ .. دا **Prophylactic treatment** عشان ينضف ال **CNS** .

(٢) أول حاجة كان يروح ع ال **CNS** .. بعد كدا يروح علي أي حنة تيجي في بالك علي ال **Lung**

، علي ال **Kidney** ← **hematuria** .

* احنا قلنا قبل كدا ان أي **cancer** في الجسم يعمل **Bleeding** و لا لأ ؟!

بسبب **Erosion of blood vessels** ، **Neovascularization** ، **Tissue damage**

- لو راح ال **lung** ← **Hemoptysis**
- لو راح ال **kidney** ← **Hematuria** و ممكن **Acute renal failure**

بس اللي يهمني هنا ال **Bone** و ال **Joints** :

لو راح ال bone ، يعمل bony pain و pathological fracture
يعنى العظم يتكسر حتي من غير trauma لأنه عظم ضعيف

أكيد ال **cancer** دا لما راح لل **bone** عمل **metastasis**

اسمه " **osteolytic metastasis** " يعني نشط **cells** في العظم اسمهم **Osteoclasts** بيكسروا ال **bone**

و كمان ممكن يروحوا ال Joints : اضرب بعينك كدا علي

ال serous membrane دا مهم جدا .

. دا ال **pleura** ، **pericardium** ، **peritoneum** ..

طيب راح الثلاثة يقوم يعمل ←

" Ascites " Pleural effusion, pericardium effusion , peritoneal effusion

* احنا خدنا مرة قبل كدا Dry pericarditis .. ١٢ سبب ، و هما هما Dry pleurisy و كان أشهر سبب

Echo viruses و **Coxsackie**

.. و كان من ضمن الأسباب **Malignancy** و ساعتها قولتلك

مش أي malignancy ي Pericardium ال infiltrate و ال pleura ..

أشهر حاجة ال **Leukemia** بيعمل **Polyserosal infiltration** .

أنا وقفت عند بعض النقاط المهمة ..

آخر واحدة مهمة جدا " **METABOLIC ABNORMALITIES** "

يعني وانت بتعالج العيان دا و بتشخصه مستغربش لو لقيت عنده شوية لخبطة .. دي علي أعلي درجة من الأهمية و تتسأل فيها في الشفوي .

يحصل شوية لخبطة في الصوديوم ، في البوتاسيوم ، في ال uric acid :

زيادة ال **uric acid** : ال uric acid زاد ليه ، قبل ما أقولك زاد ليه .. تقولي انه بيأثر علي ال kidney و ال joints

.. و قبل كدا دا Malignancy يعني excessive tissue injury و لما ال tissues تتعور ، تتعوض ولا لا ؟! طبعا و الا العيان يموت .. يقوم يجي غيرها ، وبعدين تتعور و يجي غيرها

يبقي في **Excessive tissue turn over** يعني بتتبدل كثير ، طيب هل الكلام دا اللي هو Excessive tissue turn over يؤدي ان في زيادة في الدم في حاجة اسمها **purines** اللي هي ناتج تكسير البروتينات و أشهر ال **Purines** اللي

نعرفهم **Xanthines** ، طيب هي ال **Xanthines** دي زمان خدنا في ال Bio انها ب enzyme اسمه xanthine oxidase بتتحول الي Uric acid صح الكلام دا؟! صح جدا .. طيب و اذا انت عارف كدا و عرفت ان ال patient زاد عنده ال uric acid يلف في ال blood يلف يعمل مشكلة .. هو ليه فوايد؟! دا toxic substance .. أنا معرفش ان ليه فائدة .

هتلاقي حد في بعض الحثت أنا معرفهاش بيقول ان ال uric acid جايز و ممكن و ممكن لأ بيقاله

"Some antioxidant value" دي أنا معرفهاش ، بس سمعت ان حد قالها .. معرفهاش و دورت عليها ملقتهاش ... يبقى ال uric acid دا في النهاية حاجة واحدة بس "Toxic substance" مطلوب طرده لو زاد يعملك مشكلة ، ايه المشكلة .. ٣ حاجات :

علي ال skin ← بيعمل **Tophi**

علي ال kidney ← بيعمل **Gouty nephropathy**

و علي ال Joints ← بيعمل **Arthritis**

بيترسب في ال skin و ال kidney و ال joints

في الجلد و في ال joints ← بيعمل Morbidity ، و في ال Kidney ← بيعمل Mortality .. لأنه بيموت و بيعمل Acute renal failure و Chronic renal failure الاتنين .

طيب اذا انت عارف الموضوع دا و اذا انت حللت للعيان لقيته زايد يبقى انت تعالج العيان دا symptomatically ، أدبي دوا يعطل ال Xanthine oxidase ← Xanthine oxidase inhibitor

الدوا اسمه "Allopurinol" دا الاسم العلمي .. الاسم التجاري اسمه Zyloric أرجوك ملكش دعوة بدا

ال Allopurinol دا .. هيعطل ال enzyme و اذا دا حصل هيققل انتاج ال uric acid .. طيب و هل دا شفاء لأ دا symptomatic treatment .. لازم أعالج ال cancer نفسه .

هل انتهت قصة ال uric acid في ال leukemia كدا؟! لا منتهاش

ليها قصة تانية بعد شوية .. أثناء العلاج بيعلي أكثر .. أجلها شوية .

○ الصوديوم بيقل : "SIADH" " syndrome of inappropriate anti diuretic hormone "

قلناها فين؟! !

في ال **Bronchogenic carcinoma**

كان ال **ADH** بيعمل زيادة **water retention** يعني **Hypervolemia** يعني ← **Dilutional hyponatremia** .. يعني يقل الصوديوم ..

و هنا برده ال leukemic cells دي بتفرز **ADH** .. طيب و هو دا المفروض؟! هو بيطلع منين من ال posterior pituitary بأمر من ال hypothalamus . و هنرجع تاني نقولها في كتاب ال neurology أجلها شوية .

البوتاسيوم يقل : حد يعترض يقولي المفروض البوتاسيوم يزيد ،

انت طبعا هتعرض شاطر جدا لأنك عارف ان ال **kidney affection** بيبقي معاه زيادة بوتاسيوم .. صح جدا لو فتحت كتاب ال kidney في اي مكان في أي زمان هتلاقي ١٠٠ مرض في أي واحد منهم البوتاسيوم عالي الا مرض ونص ☺ مرض كبير و مرض صغير .. خلي بالك من الكلام لو فتحت كتاب ال kidney قول و انت مغمض ان البوتاسيوم عالي .. الا مرض كبير أوي **Nephrotic syndrome** ملناش دعوة بيه

و دا كمان اللي هو " **Renal tubular affection** " ال **kidney** اتضربت ال **Tubules** ..

هنا بيحصل **tubules** ال **infiltration** ... خلصت قصة البوتاسيوم كدا؟! لأ لسه مخلصتش .. ازاي!؟

لو سألك في الامتحان في ال **Acute leukemia** وضع البوتاسيوم ايه ؟

قوله بيتقص لكن ممكن يزيد .. ينقص فهناها ان ال **tubules** اتضربت ، لما ناخذ في كتاب ال **kidney** ان شاء الله هتعرف ان لو اتضربت ال **tubules** ← ينقص البوتاسيوم .. ازاي؟! أنا لسه مشرحتهاش . دا الأساس ، حالة واحدة بس في ال **leukemia** تلاقيه زدا " **During treatment** " أثناء العلاج ممكن البوتاسيوم يعلي منك ، بيبقي أكيد أكيد بيحصل حاجة بتزود البوتاسيوم .. أجلها شوية دي حاجة علي أعلي درجة من الأهمية و انت بتجادل في امتحان الشفوي تبقي **very valuable** .

يبقي أنا كان عندي Bone marrow failure و Organ infiltration و Metabolic abnormalities .. ٣ عناوين كبار أوي .

نيجي لل **INVESTIGATION** ، أنا هقولهم و بعدين هقول أهم واحد فيهم :

(١) **METABOLIC ABNORMALITIES** :

يزيد ← **uric acid** ، بوتاسيوم ← يقل ، صوديوم ← يقل ، **LDH** ← يزيد ..
ايه ال LDH دا ؟!

دا **Lactate dehydrogenase enzymes** .. **specific** يعني ؟ لأ .. دا طالع لأن ال **WBC** بتتكسر ، طيب و احنا قولناه في ال **MI** و في ال **pulmonary infarction** و هنا كمان بنقوله .

B12 ← بيزيد ، و هنا بقي تفرق ..

هتقول ان ال **B12** بيزيد في ال **Myeloid leukemia** مش ال **Lymphatic** .. دا بالذات بيزيد لو كانت ال **leukemia** ← **AML**

اشمعي؟! القصة كالاتي .. أنا أحب أقف عند كل كلمة عشان تبقي فاهم ..
ال **"AML"** myeloid دا و ال **"ALL"** lymphatic احنا بنشرحهم مع بعض ...
ال myeloid دا ال cell الأساسية هنا مين ؟ ← **Neutrophil**

و ال lymphatic ← ال **Lymphocytes**

و مكونات ال neutrophils شبه مكونات ال lymphocytes بس بيختلفوا في حاجات كتير ..
فلما تيجي تكسر بتطلع حاجة اسمها " **Trans cobalamine** " و دا بيتحول لحاجة اسمها " **Cyano cobalamine** "
و هو دا **vit B12** .. و دا بيطلع من ال **neutrophils** انما مش موجود في ال **lymphocytes**

.. طبيب و هو لو زاد ال **B12** له انعكاس علي ال **clinical picture**

أبدأااا بيزيد في **المعمل فقط** ، ملوش مردود **clinically** .

BONE MARROW (٢) : بص ال **BM** هنا .. انت بتتكلم عن **Acute leukemia** يبقى ال cells

← **Blasts** ولا **Cytes**؟! **Blasts** ..

Myeloblast لا **Lymphoblast** لا

طبيب و هو يقدر لما ياخذ عينة المعمل يفرق بالميكروسكوب اذا كانت دي **Lymphoblast** ولا **Myeloblast**؟! **طبعا** ..
زيادة عن اللزوم و في الآخر هيجيبك التشخيص **Lymphatic** و لا **Myeloid**
و في النهاية ال **BM** بيبقي مزحوم أوي ، تزعل جدا جدا لو تقرير المعمل قالك ان ال **BM** ← " **heavily** **infiltrated** " ب **Blasts** .. يوصلوا 30% و ممكن 100% ، يعني كل ال **BM** مليون **malignant cells** ما بين **myeloblast** و **lymphoblast** تفرق في العلاج بقي

لو قالك ان دي **Myeloblast** هتعالجه بالبروتوكول بتاع ال **Myeloid leukemia**

و لو قالك ان دي **Lymphoblast** هتعالجه بالبروتوكول بتاع ال **lymphatic leukemia**

BLOOD PICTURE (٣) : أنا مأجلها شوية بيبقي فيها ٣ حاجات **WBC** و **RBCs** و **platelets**

خلينا نبتدي بال **platelets** .. في الأول عددها بيزيد لأنها **Acute phase reactant** و في الآخر **تقل** عشان

احتلال ال **BM** "**BM infiltration**"

ال **RBCs** : عددها بيقل عشان ال **BM** مش عارف يصنع ، فيبقى "**Microcytic** و "**Normocytic** و "**ACD** و **bleeding** برده

ال **WBCs** : عددهم بيوصل لحد 100000 ، هما 11000 normally ..

بيوصلوا ل 100000 بس شكلهم ايه؟! **Blasts** ما بين

myeloblast و **lymphoblast** لكن في "**Aleukemic leukemia**" و "**Subleukemic leukemia**"
لو كانت "**Aleukemic leukemia**" ← يعني انت هتلاقهم موجودين في ال blood و لا لا؟! لأ خالص ،
طبيب في الحالة دي لو انت شاكك و عنده **clinical picture** بتاعت **BM infiltration** و طلبت صورة الدم استغربت
خالص لفتش فيها **Blasts** ، فتقول اه بيبقي جايز **Aleukemic leukemia** ..

أعمل ايه عشان أبينها؟! ← **BM examination**

و ال **Subleukemic leukemia** ← هلاقي blasts بس عددهم قليل جدا و هشخاصها بال BM برده بس في ال peripheral blood هشوف shape بس مش عدد كبير .

بس خلي بالك هو في حاجة تانية في المعمل غير ال biopsy تفرق بينهم؟!

.. أه ، وديها المعمل و قوله دي **lymphatic** و لا **myeloid** ؟

(١) يفرد ال **blood film** تحت الميكروسكوب ، يشوف دي Lymphoblast و لا Myeloblast دا اسمه ال " Morphology ← **The shape of the myeloblast is totally different from the shape of the lymphoblast**

(٢) ال "**Cytochemistry**" : دي أهم

cyto ← يعني cell ، chemistry ← يعني substances موجودين في ال cells ... عارف يعني ايه ؟!

يعني ال cells كلها بيبقي جواها chemical substances شوية fat .. شوية بروتينات .. شوية enzymes .. carbohydrates حاجات كتير

بفرق ال lymphatic من ال myeloid بال substances اللي موجودة فيها فكأن في substances موجودة في ال lymphatic مش موجودة في ال myeloid و في chemical substances موجودة في ال myeloid مش موجودة في ال lymphatic ...

يبقي انت ممكن ولا لا تستغل الفرق دا عشان تفرق ؟!

أه ممكن ، بيبقي لازم تفتح ال cell دي و تحللها و تشوف ايه موجود هنا و ايه موجود هنا ..

.. دا اسمه **Cytochemistry** ب "**special stain**" صبغة "

يعني انت تقدر تدخل ال cell تصبغها بصبغة معينة ، فتقدر تعرف بالصبغة دي ايه المحتوي الموجود .. و لو عرفت المحتوي الموجود تقدر تفرق النوع دا من النوع دا

... ازاي ؟!

قالوا ان ال **Myeloid serous** ← **Myeloperoxidase +ve**

يعني ال **myeloid** دي جواها **enzyme** اسمه **Myeloperoxidase** و دا مش موجود في ال **lymphatic** ، طيب و ازاي بنجيبه .. بصبغة معينة بتقدر تصبغ ال **Myeloperoxidase** .

واحد يقولي طب احنا نستغل ال B12 !! **منقدرش نصبغه** ..

علي الناحية الثانية في حاجة موجودة في ال Lymphatic اسمها collagen و MPS " Mucopolysaccharides "

: ال collagen و ال MPS موجودين في ال myeloid ب very very very very small races ، يعني مش موجوده .. لكن هنا " في ال lymphatic " بكمية كبيرة .

فدول لو موجودين بيبقي بتشخص " Lymphatic " مش Myeloid

و دول بياخدوا صبغة اسمها "**Periodic Acid Schiff** " **PAS** دي صبغة بيستخدموها بتوع الهستولوجي و الباثولوجي و بتصبغ ال **MPS** .

فبيقي لو لقيت **Myeloperoxidase +ve** ← بيبقي **Myeloid**

و لو لقيت **PAS +ve** ← بيبقي **Lymphatic**

يبقي شكلها رائع الحكاية دي ، بس ال accuracy و الشهادة بتاعت ال leukemia هي ال BM .

" You can not diagnose Leukemia in absence of BM "

مش من حقتك تشخص Leukemia من غير الشهادة بتاعتها اللي هي ال BM ، قلنا قبل كدا ان ال BM examination مهم في مرض BM .. طيب ما هنا مرض BM .
يتفضل عندي قبل ال treatment

ال **DIFFERENTIAL DIAGNOSIS** : زي ما قلنا في درس ال Bronchogenic carcinoma

هناك قلنا clinical differential diagnosis و Radiological DD

هنا برده Clinical و Laboratory ، يعني ايه الأمراض اللي ال clinical picture بتاعتها شبه ال leukemia .. طيب و ايه ال radiological يعني الأمراض اللي المعمل بتاعه شبه ال leukemia .

(١) ايه الأمراض اللي ال clinical picture بتاعتها شبه ال leukemia :

Aplastic anemia : والاتنين with a very bad diagnosis .. ال ال aplastic anemia مش كان

فيها fever و recurrent infection و لا لأ .. راجعها كدا هتلاقي **Pancytopenia**

(٢) **Fever with sore throat و Fever with LN** : عشان فيه mouth و throat infection

أول عدوي بتيجي للعيان دا .. فيحصل عند العيان دا pharyngitis فيبقى عنده fever with sore throat .

و fever with lymphadenopathy طيب دول مكتوبين ازاي و تكتبهم ازاي؟! هتلاقيهم في كتاب ال infections في حاجة اسمها تجميعات :

Fever with sore throat

Fever with lymphadenopathy

Fever with jaundice

Fever with relative bradycardia

أجلها لحد ما تحفظها ، تكتب هنا نقطتين فوق بعض .. و تكتب أمثلة ل fever with sore throat .

(٣) و بعدين مع ال **TB** : ايه وجه الشبه بين ال leukemia و ال Tb

← **multisystem affection** .. طيب مش ال Tb مش بيعمل كدا؟!

مش ال Tb عمل Arthritis و عمل Kidney و عمل Joint و عمل كله .

(٤) ايه وجه الشبه مع ال **rheumatic fever** : الاتنين فيهم fever, pharyngitis, joints

polyserosal اللي هي "pleura, pericardium, peritoneum" هو احنا لما أخذنا rheumatic fever

كان في polyserosal و لا لأ؟!

كان في **Pericarditis** كان من ال **Major criteria** و كانت ال **pleura** و ال **peritoneum** ←
others و **minor**

٥) أهم حاجة في ال DD علي الاطلاق "**Aplastic anemia**"

٦) يسألك في الامتحان ايه المرض اللي يتشابه مع ال leukemia في المعمل لدرجة ان الدكاترة اللي قاعدين في المعمل يشخصوا ال leukemia علي انهم دول ممكن يجيلهم حاجة اسمها **Leukemoid reaction** يفتكروها في الأول Leukemia .

يعني ايه كلمة Leukemoid ؟!

Oid يعني شبه .. يعني شبه ال **Leukemia** ..

أهم حاجة هنا ان ال "**Leukemoid reaction is not a malignant disease**"

دي حالة بيزيد فيها عدد ال **WBCs** بتوصل **25000** ، هي ال **Leukemia** كام؟! لحد **100000** .

.. هنا بتوصل ل **25000** مش أكثر ، بس **25000** لأول وهلة .. تخض ليه ؟ لأنه زايد عن **11000** .

تخاف انت لو لقيت واحد عدد ال **WBCs** عدت ال **normal** ، لأنه في احتمال انها تكون **Leukemia** لأنه لو عدت **25000** احتمال عالي جدا انها تكون **Leukemia** ، بس لحد **25000**

ممكن تبقي **Leukemoid reaction** ..

يعني ايه Leukemoid reaction ؟!

يعني حالة .. مرض بيزود ال **WBCs** و يخلي ال **BM** مستعجل ينزل ال **WBCs** بس مش **malignant** .

طيب و اذا مستعجل ينزل ال **WBCs** و هو مش **malignant** .. طالما مستعجل .. سريع .. **hyperactive** .. ينزلوا **mature** و لا **Immature** ؟!

ترجع تاني تقول ان ال **BM** كمصنع ، هي ال **WBCs** دي مش فيهم **Lymphocytes** و **Neutrophils** .. ممكن و هو مستعجل :

ينزل **Neutrophils** بيتقي ← **Myeloid leukemoid reaction**

ينزل **Lymphocytes** بيتقي ← **Lymphatic leukemoid reaction**

☒ خيلنا نبدأ بال **lymphocytes** الأول ، ايه هو المرض

اللي يخلي ال **BM** مستعجل ينزل **lymphocytes** .. مش **malignant** بس ينزلوا بكمية كبيرة و **immature**

ال **lymphocytes** يزيدوا في مرضين كبار : **TB** و **Viral** و مع ال **TB** ممكن تقول **Syphilis**

و المكتوبين دول **examples** : **Hepatitis ,CMV,HSV,EBV**

لكن TB و Viral /شمعني دول يعني ؟

لأن انت بتقاوم ال TB بال *cell mediated immunity* " فيتطلع *lymphocytes*

ودايما لو اتسألت عن الأمراض اللي بتزود ال *Lymphocytes* تقول : *TB* و *Viral* .

ON THE OTHER HAND

Myeloid leukemoid reaction :

يوصل العدد كذا 19000 .. 20000 .. 21000 .. 25000 نادرا لما المرض بيعدي 25000
المرض مش malignant أوي ، فيطلع هنا خط ال myeloid فبتلاقي هنا زحمة أوي في ال myeloid بقي مش في
ال lymphatic دي .

(١) أي حاجة بتعمل *BM stimulation* : زي *hypoxia , hemorrhage , hemolysis*
.. قالوا لو في *hemorrhage* .. عيان بينزف ، أو في تكسير *hemolysis* ، أو في *hypoxia*
دا " *Very potent stimulant* " لل BM .. واحد يعترض يقولي ، ما اذا *potent stimulant* لل
BM يبقى يطلع كمان ال lymphocyte !!

لأ ، مش common خالص .. دايما لما يبقى ال BM نشيط في الخط الأحمر اللي هو ال RBCs .. ممكن
نشاطه في الخط الأحمر يآثر شوية علي الخط الأبيض يزود شوية
بس أسهل واحد يزيد في الخط الأبيض ال *Myeloid* مش ال *Lymphoid* .

خلي بالك من الكلام ..
لو ال BM نشيط من النزيف أو في *hemolysis* فيحاول يعوض مين RBCs فبينتج RBCs كتيرة فيحاول
يعوض " *Erythropioesis* " ممكن شوية ينشط معاه الأبيض بالذات ال *Myeloid* .
(٢) وفي حاجة اسمها *BM infiltration* : دي غريبة جدا ، في منتهي الغرابة
يعني إيه *BM infiltration* دي أنيميا ليها اسم كذا ؟ " *Myelophthisic anemia* "
دا ال BM و دي *stem cell* و دي RBC أو *WBC* متفرقش
"*immature*" *Stem cell* ← بتتحول لكدا RBC أو *WBC* " *mature* "
جيت انت زحمت ال BM ب *infiltration* ← *fibrosis malignancy , TB , fungal infection* ,
أي حاجة .. وسمناها *Myelophthisic* علي اسم ال TB لأنه أول حاجة شافوها .
في جدول خدناه *myelophthisic* : كان فيه *fungal* ولا إيه ؟ وكان فيه *lipid storage* ...
طبيب و اذا في حاجة عاملة *infiltration* لل BM
رأيك يعني ان يبقى في سكة لل *Maturation* ؟!
لا متمشيش .. تتعطل.

طبيب و اذا اتعطلت يبقى في زحمة في ال BM من مين ؟!
Immature

ينزل في ال *Peripheral blood* .. اسمها *spell over*
لأنه اذا كان عامل *infiltration* مستغربش لما ينزل في ال " *immature cell* " *peripheral blood*

بس خلي بالك بقي ..

Leukemoid reaction دا دور دكتور المعمل اللي يقولك ان دا **Leukemoid reaction**

في منتهي الوضوح و انه هو مشافش malignant cells لأنه برغم انه العدد زاد أوي و ان كلهم immature الا انه مفيهمش مواصفات malignancy و لا blast و لا حاجة .

يتفضل عندي آخر حاجة طيب ازاي نعالج :

العلاج هنا بيتقسم لحاجتين : **SYMPOMATIC TTT** و علاج لل **MALIGNANCY** نفسه

(١) **Symptomatic TT** :

دا **"Paliative"** يعني مسكن بيخفف عن العيان

عنده نقص في ال RBCs : اديله RBCs

عنده نقص في ال Platelet : انقلله Platelets

ال WBCs ناقصة : دا يخليه تجيله ايه ؟! Infections قاتلة

.. العيان بيموت من ال infections علي فكرة ..
Leukemia بيموت من Septicemia

طيب تعزله عشان ما يعديش ولا ما يتعديش ؟!

عشان ما يتعديش طبعا هو مش هيعدي حد لأن اللي جايه دا عنده مناعة كويسة لكن هو يتعدي من الهوا الطاير ، فلازم يتعزل **"Isolation"** كامل و لازم تديله أنوية علي حسب نوع ال **infection** اللي بتجيله ..

احنا قلنا **bacterial** و **viral** و **fungal** ، بيتقي ياخد **antibiotic** و **antiviral** و **antifungal**

• Allopurinol : لل hyperuricemia

• Leukapheresis : طيب وانت عملت leukapheresis عشان تمنع ال leukostasis هل دا شفاء ؟ لأ مش شفاء ، يخليني أقول الشفاء هو اللي جاي

##2 **SPECIFIC** :

1- *Chemotherapy with or without radiotherapy*

2- : *" Bone Marrow Transplantation" BMT*

ايه اللي يخليني أعمل BMT ؟

لو كانت الحالة **progressive** او كانت الحالة **refractory** ..

يعني ايه **refractory** :- يعني الحالة مش بتستجيب للي فوق

لو جربت Chemotherapy و radiotherapy ومنفعش ..
مش دا **malignancy** ؟ ممكن تعمل اشعاع عشان تموت ال **malignant cells** .
طبيب جربت و مجابش نتيجة !
يبقي مضطر ان انت تعمل BMT .

علي شرط ان لازم يبقى في donor و يبقى **سنه أقل من 45 سنة**
عشان يستحمل نظام ال **immunosuppressive** عشان أثبت الزرع ..

**بس في مرض ثاني هنقوله السن فيه لازم يكون أقل من 30 سنة ← ال CML ال regim اللي
بيستخدم فيه بيبقي قوي لدرجة انه لازم سن العيان يبقى أقل من 30 سنة .**

عشان كذا الناس يروحوا معهد ناصر ، في مركز ال BMT هناك .. يبقى الدكتور قايله انت رايح عشان تعمل BMT
يفاجئ ان الدكتور هناك يقوله انت ملكش BMT .. ليه ؟ **سنه كبير** ، و الا لو ادبتهوله بيبقي بتحكم عليه بالموت ..
لأن لو ادبته BMT في سن كبير و خد immunosuppressive drugs تبقي قاتلة ...
تقوله نحاول ب Chemotherapy with or without radiotherapy .

طبيب العلاج بتاع الأدوية هنا بيفرق ما بين ال **AML** و ال **ALL** :
مش دورك ان انت تعالج ، دورك انك تحول العيان لكن للأسف في ناس من بتوع ال blood بينسي ان دا علاج
تخصصي أوي و ببسألك فيه فلازم تحفظ الأسامي
الريجيم بتاع ال **ALL** :

○ بنعمل حاجة اسمها **induction of remission** :
يعني ايه ؟!
يعني بدي مجموعة من الأدوية أملي بيها ان العيان يخف يعني
" you are giving the patient drugs hoping to induce cure "
الأدوية دي **Vincristine و Prednisone** مع بعض لمدة أربع أسابيع ..
لو حصل **remission** و انت تعرف منين ان حصل **remission** ؟! انت عارف يعني ايه **remission** ؟! يعني تراجع
جامد جدا تقريبا شفاء .. أجلها شوية .
○ لو حصل **remission** في خلال ٤ أسابيع ، اعمل منها نسخة ثانية "**Consolidation therapy**" يعني علاج
تعزيزي .. يعني كام مدتها ؟ **٤ أسابيع برده** ..

انت تقول "**same drugs, same doses, same duration**" عشان تتأكد ان انت عملت " excellent
remission " لو رد عيدها مرة ثانية .

○ طبيب لو خايف انه يحصله **recurrence** تعمل خطوة كمان "**Maintenance ttt**" يعني اديله دوا فترة أطول
تتأكد منه ان الحمد لله شفاء تام من غير **recurrence** .
يعني ممكن يشفي تماما ؟ !

أيوا سبحان الله اللوكيميات من السرطانات اللي ممكن تشفي تماما

٣/ MAINTENANCE TTT DRUGS

هما نفس الأدوية اللي استخدمناها قبل كدا اللي هو **Vincristine, Prednisone**

ومعاهم **Methotrexate** و **6MP**

قلناهم قبل كدا ان دول "**Folic acid antagonist**"

"بس خلي بالك مدة ال maintenance ttt هنا سنتين " 2 years " في حاجة اسمها

" **Intrathecal methotrexate**"

يعني بتحقق methotrexate فين؟! في ال CSF لأن دا النوع اللي بيقتحم ال CNS ولا ايه!

طيب هل ال "Intrathecal methotrexate" دي هنلاقيها في AML؟!

لأ

ال **AML** مفيهاش "**Nervous system affection**"

الريجيم الثاني بتاع ال **AML** :

دوايين **Cytosine arabinoside** و **Daunorubicin**

أساميهم صعبة بس احفظهم ، دا اللي هم ال remission مفيهاش **consolidation** مش محتاجينه هنا و لا محتاجين **Intrathecal methotrexate** خالص .

ال maintenance هنا نفس الأدوية لمدة سنة " **One year**"

الكلام دا يتحفظ بالكامل بس أهم سؤال هنا تعرف منين ان انت ماشي صح ..

انه حصل Remission؟!!

امتي تقول للدكتور اللي معاه و تكتب في file العيان الكلمة الآتية " **Successful remission**" اللي هو لو

عملته في ال **ALL** تعمل ← **Consolidation** ،

وفي ال **AML** مفيش consolidation لكن في ← Maintenance
تقرر ان العيان خف لما :

١) **Marked improvement of clinical picture** :

دي حاجة مش relaible أوي .. العيان دا ال general condition حصل فيها تحسن رائع بس ال C/P مش كل حاجة .

٢) **Normal CBC** : دي غريبة شوية ، ما ال CBC مكنتش normal حد يعترض و يقولي ما هو كان في نوع اسمه

Aleukemic leukemia ما ال CBC بتبقي normal خالص العدد normal ومفيهمش blasts ..

فازاي أعتمد ان هي بتبقي normal طيب ما جايز تبقي Aleukemic leukemia ..

يبقي لازم تقول " Normal after being abnormal " يعني لازم الجملة دي يعني normalization لل CBC بعد ما كانت abnormal .. انتظبطت .

٣) دي أهم حاجة **BM** : ايه الموضوع امتي تقول انه خف بال **BM**؟! لما تقل ال **blast cells** . هي كانت كام في المية من 30% ل

100% كانت مالية ال **BM**

فتقل ل "less than 5%" لما تقل كذا تفرح جدا و تقول لأهل العيان مبروك العيان خف تماما .

بالترتيب كذا (3) دي أهم واحدة ← وبعدين (2) ← وبعدين (1)

تعمل بقي maintenance بأدوية chemotherapy ..

عارف يعني ايه chemotherapy يعني أدوية بتموت malignant cell

يعني يبقى تعمل ايه في ال cell العادية الغلبانة دي تموتها طبعا ☹

انت تعرف ان العيان دا شعره بيقل و بيضعف جامد و ولا لأ .. طيب عارف القصة هنا ايه

ان انت بتدي للعيان علاج Chemotherapy بجرعة كبيرة و لمدة كبيرة فبتعمل حاجة

اسمها "Tumor lysis syndrome"

Syndrome ← يعني C/P .. Lysis ← يعني تحلل يعني destruction .. تكسير .. death .. damage .. كل دا ،

بيكسر tumor cells .. مين اللي بيكسر tumor cells؟! الدواء

طيب و اذا كان بيعرف يكسر ال tumor cells مش هيعرف ال cells بتاعتك؟! هيكسرها طبعا ☹

ما انت لازم تاخذ الموضوع Package ، ينفع تقوله كسرلي ال malignant cells و سيبني في حالي؟! مينفعش ... يعني

ليه side effects و لا لأ؟! تقوم ال cells تتكسر

طيب و اذا دي cell و اتكسرت يطلع منها محتوياتها :

Electrolytes .

(٢) مع ال tissue damage : يزيد ال xanthines و لا لأ ، فيزيد ال uric acid

يبقى هنا ال uric acid اللي كان عالي في الاول يزيد أوى أثناء العلاج

ده نمرة واحد

دور كده في دماغك من سنة اولى وتانية على مين دول ال electrolytes

اللى بيحبو يقعدو جوا ال cell

ال Na ميه في الميه بره ال cell ...

انما ال K ده مشهور اوى انه mainly extracellular electrolyte

فبالتالى يخرج ال K بره الخلية ويزيد!!! طيب من شوية قولنا انه هيقل!!!

يقل ده في المرض انما يزيد أثناء العلاج لان الخلايا بتتكسر

يبقى زاد uric acid and K ويطلع كمان phosphorous

الثلاثة دول هما اشهر electrolytes 3 يطلعو في عيان لو كيميا بيتعالج بال chemotherapy

تقلق اوى من ال tumor lysis syndrome

لانه ممكن يكون قاتل..لو حصلت side effect

يبقى انت لازم تعمل monitor لل K, uric acid and P

ده يموت لان

(١) URIC ACID هيترسب فى ال kidney

ويعمل **acute tubular obstruction and necrosis** لانه عبارة عن crystals

ويوصلك فى النهاية ل **acute renal failure** ودى اللى تموت

(٢) ال K يعمل **fatal arrhythmias** بيقف القلب فى ال diastole

حضر دايما لامتحان الشفوى

Side effects of chemotherapy : ?!

Electrolyte disturbance in the form of :

- **excessive increased uric acid** leading to **gouty nephropathy** in the form of acute renal failure.
- **Increased potassium** leading to **fatal arrhythmia** in the form of cardiac arrest in the diastole
- Hyper phosphatemia

التلاثة دول اسمهم tumor lysis syndrome

اللى فات ده كان ال **ACUTE LEUKEMIA**

انما ده مش اهم حاجة فى حصة النهارده اهم حاجة ال **CML**

لان فيها حنة ممكن تتسأل عليها فى الشفوى ميه فى الميه

لانها VERY RECENT and important وعملت ثورة فى السنين الاخيرة .

هنا هنتكلم عن ال **CHRONIC LEUKEMIA** وهنفصل ال **myeloid** عن ال **lymphatic**

اولا ال CML:

اتكلمنا المرة اللي فاتت وقولنا انه بييجى فى ال

.. middle age(adult)

حنين شوية عن ال acute بس نفس الفكرة

organ infiltration, BM failure and metabolic abnormalities

وفى هنا حاجة رابعة اسمها **.blast crises**

الاول لو سمحت بص على العناوين هتلاقينى حاطط ال

organ infiltration,

اللى هو ال **secondary** قبل ال **BM failure** ال primary لانها اهم.

ال **organ infiltration** ال liver and spleen

هتلاقى ان ال spleen هو اكثر organ يحصله infiltration فى ال CML لدرجة انه يوصل لمرحلة ال huge spleen لانه heavily infiltrated

حضر دائما للكلينيكال سؤال causes of huge splenomegaly

طبعا اشهر سبب هو **portal hypertension** على العموم وال **bilharziasis** على الخصوص

وفى اسباب تانية كتير من ضمنها ده **CML**

تصور انت شايل spleen حجمه كبير جدا يجيلك وجع ولا ايه؟؟

يجى وجع اسمه **dragging pain**

فى حاجة كمان اسمها

stitching pain ده لان ال spleen فى منه حنة هتموت (ليه هتموت انا مقلتش ليه دى اجلها)

وهو متحوط ب capsule

فلما يحصل splenic infarction وحتة هتموت فيطلع chemicals فتعمل irritation of the capsule
ويحصل stitching pain وكمان تسمع عليه splenic rub

قولناها قبل كده كانت من ضمن **extra cardiac manifestations of infective endocarditis**

طيب ليه الحنة دى ماتت؟ اصل ال ARTERY بتاعها اتقفل ؟ طيب وايه اللي قفله؟

نمرة واحد ال **leukostasis** زى اللي قولناه قبل كده بس **more common** عن ال **acute**

بس ده سبب مش مهم اوى

لكن السبب الرئيسى هو ال **thrombosis** وسببها

فى ال **malignancy** على العموم وال **CML** على الخصوص لان ال **tissue injury** بيطلع **cytokines** من النوع ال **pro**

coagulant يعنى بينشط ال **clotting system** ويبقى عنده اتجاه للجلطات

يبقى ال **malignancy** على العموم وال **CML** على الخصوص من اسباب ال **hyper coagulability**

ضعيف على كده انك لما تفحص ال spleen تلاقى **multiple notches**

لان كل لما حطة منه تموت تكش وتعمل notch جديد

اصلا حكاية ال notch دى كلام فارغ جدا لان دلوقتى فى سونار

كمان ال liver يكبر و يوصل ل huge size بس لازم تقول ان له **rounded border**

وده لازم تقوله علشان تقوله انه مش cirrhotic ومش fibrotic

يبقى ده ولا bilharzia ولا cirrhosis لكن ده malignancy

كمان بقي ال **organ infiltration** عادى زى ال acute

ال **lymphadenopathy** rare....

كانت تكون common لو دى **CLL** لانها طالعة من ال lymphatic tissue

كمان ال **leucostasis** كالعادة بتتعالج بال **leukapheresis**

ال other organ infiltration هنا نادر جدا..

لكن فى bony tenderness سببه **hyperactive bone marrow**

تانى حاجة: **BM FAILURE**

وده فيه fever, infection نفس الاماكن ونفس ال organism اللى عملت ال infection فى ال acute

ال platelets تنقص لان ال BM مشغول مش فاضى ينتج platelets فينزف

انما ال anemia هنقف عندها شوية

هنا نقصت ال RBCs ليه ؟!

زحمة ال **BM** نتيجة ال **infiltration by WBCs**

Bleeding نتيجة نقص ال **platelet**

Anemia of chronic disease مقولنهاش مع ال **acute** لان منتها قصيرة

Hypersplenism لان ال **spleen** كبير ممكن يكسر الخلايا

يبقى ال anemia هنا multi factorial

خلى بالك هنا ان العيان عنده bleeding بس كمان عنده thrombosis وده مرض من الامراض اللى فيها حاجتين عكس

بعض :

Paroxysmal nocturnal hemoglobinuria ,

thrombocytopenic purpura

ودى الثالثة CML

يتفضل عندي بعد كده

METABOLIC ABNORMALITIES

هتلاقى ال **uric acid** عالى مفيش هنا **k** عالى ولا **P** ... very rare
اخر حاجة

BLAST CRISES

تزعل جدا جدا لما تلاقى العيان ال CML اتحول ل BLAST CRISES

مغاضاها ان ال **malignancy** سابت ال **cyte** ومسكت فى ال **blast** .

ليه سموها crises لانها مصيبة .

ليه؟؟ لان ال blast اسوأ لانها AML acute ودى أسوأ من ال CML...

قالو ان ده بيحصل فى خلال ٣ او ٤ سنين من المرض ال CML

**لقوا ان فى الفترة دى 70% من العيانيين بتوع ال CML هيتحولو ل AML وفى الحلة دى صورة
الدم هتلاقى فيها MYELOBLAST بدل من ال MYELOCYTE**

PROGNOSIS طبيب ال

هنا لما يتحول العيان من CML ويبقى AML هيبكون ال **PROGNOSIS** وحش جدا

وهتلاقى استجابته للدوا أقل بكثير من العيان اللى ابتدى من الاول AML

فى حاجة مهمة لازم نتقال ...

ان RECENTLY دكاترة ال BLOOD قسموا ال leukemia

الى ٣ مراحل فى التشخيص

لما تلاقى **organ infiltration, BM failure and metabolic abnormalities**

ودى يطلق عليها

stage 2 او accelerated phase

ودى بيبكون فيها العيان manifested

وبتشخصها بال C/P واحدة من الثلاثة

وقالو ان ال STAGE اللى بعدها اسمها

late stage

لو اتساب من غير علاج واتحول لل blast crises وده بتشخصه ب C/P شبه ال acute لكن فى phase قبل دول خالص اسمها

chronic phase

asymptomatic phase ودى

ودى بتتشخص بالصدفة (very early stage accidentally discovered) لو عملت صورة دم تلاقى WBCs زائدة .

INVESTIGATIONS

احنا وقفنا عند ال investigation بتاعة ال CML (مخدنهاش)،،

خدنا ال CML اللي هي chronic lymphatic leukemia ،،،،،

بص كدة علي ال investigation بتاعت ال CML

لأنى هقف علي حاجة منهم اسمها **Philadelphia chromosome** شوية ،،،

بس فى الاول فيه ١

(صورة الدم ، ٢) ال **BM** ،، ٣) ال **metabolic** ،، ٤) ال **Philadelphia chromosome** ،،،،

اول حاجة:

١) ال **CBC** : بتبين 3 انواع من ال **cells** اللي هي :

Platelet : هي فى الاول بتبقى thrombocytosis وبعدين بتبقى thrombocytopenia

RBCs : بتكون anemia وفهمنا من شوية ليه بكذا طريقة

WBC : كانت فى ال acute عددهم بيوصل 100.000 انما هنا بتوصل لمليون او اكثر ،،

نوعهم ايه ؟ كلهم كل اللي يتمسك فى ال malig هي ال "cyte" اللي هي myelocyte وفيه شوية blast ،

طيب امتي تبقى ال blast عددهم يزيد ؟؟ لو فى ال crisis وساعتها ال prog بتبقى very bad prognosis

كمان عندنا حاجة اسمها **LAP** (اجلها شوية)

٢) ال **BM** : مزحومة بال myelocyte ،، امتي تلاقى فيها myeloblast ؟

لو فيه crisis وهيبقى ساعتها ال prognosis بتبقى very bad ،،

٣) **metabolic abnormalities** : طبعا ال (Na & K): بيكونوا rare ،،

بس عندنا زيادة في ال uric acid (وده علاجه allopurinol)

كمان زيادة في ال LDH (وده حاجة non specific)

كمان زيادة في ال Vit B12 ،،

هما طالعين منين ؟ من ال neutrophils (انت لو روحت علي الدرس الجاي بتاع ال CLL مش هتلاقي فيه Vit B12) ،،،،

يبقي انا اتكلمت عن : (صورة الدم / BM / LAP/ met.abnormalities)

يبقي ال most important investigation هي ال BM biopsy ،،،

نيجي بقي لل LAP /ايه ده؟؟

ده leukocyte alkaline phosphatase ،،

حصل له ايه ؟ نقص ،،

هو ال NAP (neutrophil alkaline phosphatase) ،،،

ماهي ال NAP هي ال LAP ...

احنا قولنا من شوية ان ال cells فيها شوية chemical structure والا لا !! ؟
ايوة

وفيه حاجة فيها mucopolysacride مش موجودة في ال myeloid
وكان موجود في ال myeloid ال myeloperoxidase مش موجودة في ال lymphatics ،،،
كمان عندنا ال VitB12 وال transcobalamine مش موجوده هناك ،،
قالوا ان ال cells دي malignant وعشان هي كدة انت متقدرش تخمن اخلاقها ،،
وعشان كده بينقص فيها ال alkaline phosphatase

(وده المرض الوحيد اللي علي مستواك انت بيقول فيها alkaline phosphatase)

خد بالك ان alkaline phosphatase اللي جوة ال leukocyte في ال "CML" ،،
لية ؟

لان ال cells دي malignant
وعشان هي malignant تبقى غريبة شكلا ومكونا وموضوعا

شكلا (شكل ال malignancy) ،، موضوعا (non functioning) مكونا (ينقص فيها LAP) ،،، لان دي malignancy

ايه اللي قلله ؟
منعرفش ايه اللي قلله دي malignancy متقدرش تخمن اخلاقها ،،،
انت هتغلط ☺

هيسالك في الامتحان اسباب نقص ال LAP ؟ مرض واحد اللي هو "CML" ،،

يسالك اسباب نقص ال leukocyte alkaline phosphatase ؟؟

انت هتغلط ☺

وعشان انت رايح الامتحان مش نايم كويس وذنك مجبتش ال **leukocyte** دي خالص ☺

فتسمع اسباب نقص ال **alkaline phosphatase** ..

مافيش حاجة بتنقص ال alkaline phosphatase فيه حاجات بتزوده

((وخلي بالك انا بتكلم عن ال alkaline phosphatase الحر اللي جوة ال blood))

انما هنا في الدرس ده ال **alkaline phosphatase** اللي جوة ال **leukocyte**

متقولش اسباب تغير ال **Alkaline phosphatase** اللي جوة ال serum ده مش serum ده جوة ال WBCs ..

انت بقي مش هتعمل كدة ،،، عادي جدا ،، انت هتسمع اسباب ال **alkaline phosphatase**

وتقعد تقسمهم ((اللي هو بتاع ال serum)) ،،،

شوف انا قولتها كام مرة ،، انت هتغلط 100% هتغلط ☺ ،،

ال **alkaline phosphatase** ال **changes** بتاعته موجودة في درسين :

في كتاب ال **liver** في درس ال **liver**

وفي درس العضم يزيد في ال **bone**

بس ده ال serum ،،، انما هنا في الدرس ده مش serum ،،،

ده في ال WBCs

انهي في ال WBCs ؟

في ال **neutrophils** ،،،

ليه بتقل هنا ؟

لان ده **malignant changes** ،،

ليه قل هنا ؟

منعرفش

بس ده المرض الوحيد "CML" اللي بيقل فيها ال LAP اللي علي مستواك انت ،، مش مهمة دي اووي

الاهم منها : BM ال biopsy هي الشهادة هي الختم بتاع ال CML ،،،

يتفضل عندنا حاجة

عايز اقف عندها اللي هي **Philadelphia chromosome** ودي حاجة **very very very important investigation في ال CML** ،،

اولا : انت تركز معايا جدا في الكلام ده عشان ده ليه انعكاس علي ال ttt وال ttt مبدئيا عمل ثورة في الطب

غيرت وحسنت جدا ال prognosis بتاع عيان ال CML يعني شفاء تام باذن الله ☺ ،،

ده يعني ايه ؟ تحليل في المعمل (**genetic study**) ،،

ليه سموها كده ؟ لانه اكتشفت في Philadelphia في امريكا (بلد تبعد اربع ساعات من النيويورك) دي اكتشفوها هناك

وليه chromosome ؟ لان فيه خلل في كروموسومات العيان ده ،،

هو normally فيه كام كروموسوم ؟ 22+1 (ال 1 ده اللي هو sex chromosome) ،،،،

معظم الجينات بتاعتنا موجودة علي "6" chrom ،، بس فيه جينات موجودة علي كروموسومات تانية ،،

بس كل واحد فيهم له ذراع قصير وذراع طويل ،،

كروموسوم "9" عليه علي الذراع الطويل بتاعه gene ال gene ده اسمه **ABL** (مش مهم اختصار الجين ده ايه)

بس ال ABL اختصتر حاجة اسمها (ablism virus) ليها قصة كده مش موضوعك

بس المهم ان ده gene موجود علي الكروموسوم "9" في الذراع الطويل ،،

اكثر كروموسوم زحمة في الجينات هو "6"

(يعني مثلا خدتوا في الاطفال Type 1 DM) الجين بتاعه موجود فين ؟

علي كروموسوم نمرة 6 ،، وهكذا 😊 ،،

يبقي الجين ده "ABL" موجود علي كروموسوم "9"

ده جين وراثي ،، مافيش مشاكل خالص ،،

بعدين عندنا علي كروموسوم "22" علي الحته ال long arm بتاعه فيه : مش جين هي مش موجودة في الكتاب انا بفهمك بالظبط زي الدكتوراة علشان دي ليها انعكاس في ال ttt ،،

موجودة علي "22" الذراع الطويل : مش جين فيه area نقطة اسمها BCR

،، اختصار ايه دي : **break point cluster regimen** ،،

يعني المنطقة هيحصل فيها كسر break point كسر في المنطقة دي ...

ايه اللي بيحجر في المنطقة دي ؟ عيان ال CML عندهم مشكلة يعني ال Philadelphia chromosome موجود في ال CML ،، مشكلته ايه ؟ ان ده "9" وده "22" بيحصل فيهم تبادل كروموسوم حته من ال "9" تروح لل "22" التبادل تم في ال long arm يعني حته من الذراع الطويل في "9" تروح هنا عند ال "22" ،،

بس خلي بالك بيتشال حته من هنا اللي هي ايه ؟

اللي هي حته من ال break point كانك قصتها والحتة دي هتلقها عند ال long arm بتاع مين ؟ بتاع "9" ،، خلي بالك القصة لسه مخلصتش ☹ ،،

لو الكلام ده مضبوط اقوم انا واخذ الحته الصغيرة اللي فيها ABL واروح لازقها هنا ،،

السؤال : فيه كذا حاجة هنا حته من هنا زادت هنا وحتة من هنا شاملة ال ABL راحت هنا يعني حصل حاجتين :

اولا : ده فقد حته طويلة وجاله حته قصيرة

الثاني : ده فقد حته قصيرة وجاله حته طويلة

يبقي "9" بقي طوله اطول & بقي "22" بقي اقصر (مش مهمة دي)

أهم حاجة تقولي : حصل تبادل morphological (ده طويل وده قصير)

يبقي حصل عملية تبادل translocation ،،

المهم الجاية دي : هي الحثة دي اسمها ال ABL كانت الناحية دي انتقلت هنا ولزقت علي regimen اسمه PCR اصبح عندك الجين لازق في مكان طبيعي والا غريب ؟ مكان غريب علي كروموسوم تاني خالص بيقى دي اللي اسمها ال "mutation" ،،،

هعلم علي ده (ABL) (PCR) ده اسمهم oncogene يعني بيهد لل oncogenesis يعني malignant formation، ده لما اتكون بيقى ده خطير جداا ده potentially خطير .

علي فكرة الكروموسوم ده موجود في 95% من عيانيين ال CML يعني ده لو موجود تخاف منه ،، يعني لو موجود تخاف منه لو حصل translocation & mutation اللي هما precancerous ،،،،

ازاي ؟ هقولك ☺

انت طبعا ممكن تقول معرفش لان دي malignant سببها مش معروف، بس ده عارفين سببه ،،

لما اكتشفوا دي اخترعوا الدوا وبقي ثورة في الطب

يعني لما قالوا الجين ده موجود علي الحثة دي يعني الكروموسوم "22" حصل له انتقال علي "9" بيقى اللخبطة دي خلت potentially malignant بيقى لساله نفحة ويقلب malignancy ،، ايه اللي ناقصه ؟ لما ده بيبقى موجود لما الجين ده يعني بيبقى موجود بيبقى very very stimulant ل enzyme اسمه tyrosin kinase

ايه ده بيعمل ايه يعني ؟ ده ليه code هنا ده اسمه **PCR oncogene** بس علشان يعمل malignancy لازم يعمل stimulation لل tyrosin kinase وده very very marked exaggerated لل cellular proliferation يعني "malignancy" بيخلي ال cells بنتكاثر جدا،،

تلاقى ال WBCs بنتكاثر بطريقة سريعة جدا تلاقى عددها مليون واكثر لان فيه Philadelphia chromosome

طبيب واذا كان الكلم ده مضبوط واذا اكتشفوه very recent بيقى اكتشفوا علاجه ،،،

الدوا اسمه : tyrosin kinase inhibitor ،، موجود ده ؟ جدا ☺ اسمه

Imatinib

Dasatinib

Neulatanib

وده very effective و very recent

tyrosin kinase inhibition لل

واذا ده عمل كده بيقى عمل inhibition لل cellular proliferation وهو المطلوب

بيقى انت لو عملنا ده بيقى منعت ال malignant cells يحصل لها proliferation

وبكدة بيقى خليت ال BM يخف ويشفي ويرجع يطلع cells طبيعية تاني.

الادوية هما :

• **Imatinib**

• **Dasatinib**

• **Neulatanib**

كل الادوية تنتهي بال NIP.

زي مثلا ادوية ال ARBCs تنتهي بال PAN.

واودية ال ACEI تنتهي بال RIL.

واودية ال BB تنتهي بال LOL.

هنا اي حاجة تنتهي بال NIP ،، دول بيعملوا ايه ؟ بيعملوا inhibition لل tyrosin kinase بيمنع ال cellular growth ، اكتشفوها لما اكتشفوا دي .

خلي بالك ان ال **Philadelphia chromosome** موجود من زمان جدا

بس من 15 سنة بس اخترعوا الدوا ده اللي بيعمل inhibition لل tyrosin kinase ولقوا انه effective جداا بعد مامر بالدراسات بتاعته .

عيبه ايه ؟

ده بيعمل **brain defect**.

هو ده بيقفل malignancy والا بيعمل growth inhibition ؟ بيعمل growth inhibition.

مهواش chemotherapy مهواش anticancer هو بيقفل ال cellular proliferation فيبيدي فرصة لل BM انه ياخذ turn over وينتج cells طبيعية

انت عارف الدوا ده : very expensive ⑤ ،،

انت عارف ال course بتاعه انت لو رحت معهد ناصر شغالين فيه كويس جدا فيه centers هناك لكده لعلاج اللوكيمياات ونتائجهم كويس جداا والنتائج هناك تضاهي امريكا وأروبا لان اللي ماسكه حد رائع جدا (انت عارف طبعا المكان بيعتمد علي شخص واحد مفيش system فعشان كدة النتائج كويسة جدا) العيان بيروح يتعالج من ال leukemia

صديقي د/ عمر مسؤول عن المكان ده استاذ blood في القصر العيني من احسن الناس اللي ممكن تشوفهم ،، عارف احنا كان عندنا مؤتمر باطنة وكان د/ عمر يقول محاضرة blood ،، المحاضرة الصعبة بتاعه ال sideroblastic anemia

بتاعة ال MD blood (انا قولت لك انها بتاعة دكتوراة) عارف د/ عمر شرحها لطلبة البكالوريوس رائع وفهموها كويس جدا لانه نزل اوي لمستواهم .

هنا بقي الدوا ده سعره : 100.000 ج ⑤ ،، يعني بيحصل منه cure تماما ،،

يعني لازم العيان ده يكون متامن عليه علشان يعرف ياخده ،،

خلي بالك انه له انعكاس في ال ttt تماما ،،

لو مش متامن عليه مش هياخذ حاجة ⑤ ،،

عارف البديل بتاعه ايه ؟

فيه ادوية تانيه كتيرة بس الدوا ده ممتاز (لو اتاح له الفرصة ياخده) هيبقي **very effective** ،،،

سألته يحصل منه شفاء ؟ قالي *complete recovery* ,,,

دي كل ال *investigations* اهمهم : *BM biopsy*

انت تحضر ده دايمًا لامتحان ال *oral*

لان ممكن يسالك ده ايه ؟ ده موجود من 90-95 % من العيانيين

وعلي فكرة لو وقف ال *course* مش هيرجعله تاني لان بيحصل منه شفاء تام ..

يتفضل عندي ال *TTT* بس قبلها هقول ال *D.D* .

D.D

بص كده علي ال *DD* بتاع ال *CML* .

فيه حاجة اسمها *clinically* :

يعني مين دي الامراض اللي بتتشابه مع ال *CML* (clinically) :

CLL : وتكتب ال *most imp criteria* عنه، فيه تشابه بينهم بس خلي بالك ال *CLL* مكانش فيه *huge splenomegaly*

انما ال *CML* فيه *huge splenomegaly* ويعمل *dragging pain* ،،

Causes of huge splenomegaly : كمان لازم تفرقه مع الحاجات اللي بتعمل *huge splenomegaly*

(خد بالك هما ست سبع سطور + كلمتين عن كل حاجة)

MPD : هو ده بقي ☺ اللي هو ايه ده ؟ *myelo proliferative disorder*

((من اكثر الاسئلة اللي بيتيجي في الامتحان))

خود بالك *myelo* يعني *BM* & *proliferative* يعني *proliferation* & *disorder* يعني *disorder*

يعني *marked abnormal proliferation* لل *cells* الاصلية

بس كلهم *malignancy* :

← *CML* "myeloid" : ده تكاثر ال *neutrophils*

← *PRV* "erythroid" : ده للخلايا الاصلية بس المرة دي مش البيضا ، دي الخط الاحمر ده سرطان ال *RBCs* اسمها

polycythemia rubra vera

← *Essential thrombocytosis* "megakaryocyte" : يعني *platelet* كترت بيفي خط ال *platelet* .

كلهم **abnormal malignant proliferation** هما زاحمين ال BM فيبتسموا ال **MPD**

← **Idiopathic myelofibrosis** : (مخدنهوش درس مهم جدا جدا)

وده معناه تكاثر في ال **fibroblast** يعني ال BM بيحصل فيه **fibrosis**

الاربعة دول بيتفقوا انهم blood malignancy يعني abnormal proliferation of cells

الابيض : CML

الاحمر : PRV

essential thrombocytosis : Platelet

BM : idiopathic myelofibrosis ”

مش بس كدة كلهم بيتفقوا ان فيهم **huge splenomegaly**

كمان كلهم بيتفقوا : (افتكرها لحد ماناخذها) ان فيهم حاجتين عكس بعض

thrombosis & bleeding

يعني لو قولت لي ال CML وانت بتتكلم عنه لازم تفرقهم عن التلاته التانيين

ازاي ؟ تكتب ال most imp criteria بتاعة كل واحد فيهم ،،

(((ودي من اهم الحاجات في كتاب ال blood اللي هي MPD)))

كده عندنا :

الابيض : CML

الاحمر : PRV

Platelet : essential thrombocytosis

BM : idiopathic myelofibrosis

مخدناش دلوقتي غير **CML** فقط

Laboratory :

اللي هي **leukmoid reaction** :

وانا قولت لك قبل كدة ان ال cells في ال leukmoid مبتزيدش عن 25.000 ،، فيهم malignancy والا لا ؟ لا ،،،

عملوا جدول يفرقهم عن بعض :

	Leukmoid reaction	CML
Splenomegaly	No	Huge splenomegaly
LAP	High	Low
Philadelphia chromosome (most important)	No	90-95% from cases

غالبا : ال leukmoid reaction بتزيد في ال infection

انت عارف اللي بيخلي ال BM يطلع cells سريعا جدا وهو مستعجل ال infection.

اهم واحد هو ال LAP : ده اللي هو ال serum !!؟؟

لا طبعا ده جوة ال neutrophils

لقوه زايد هنا ليه ؟ لان ال cells اللي نزلت immature والا لا ؟ طبعا immature

لان ال BM مستعجل فنزل cells (not yet immature) موصلت لل maturity.

ده معناه ايه ؟ معناه انك لو فتحت ال BM تلاقي نسبة ال Alkaline phosphatase من اتجاة ال mature لاتجاه ال immature يعني لو نزلت ال peripheral blood تلاقي ال cells كلها immature

بيقي نسبة ال alkaline phosphatase عالي والا لا ؟ طبعا ،،،

وده واحد من السببين اللي بيعملوا ال LAP ؟

واحد هنا في ال leukmoid reaction وواحد ثاني (لسه مقولتوش) ،،،

وما فيش غير مرض واحد بس علي مستواك انت يقل فيهم ال LAP ؟ اللي هو ال CML ،،،، كويس

😊

TTT

يتفضل عندي ال ttt اخر حاجة هقولها ،،

: Supportive

العلاج بيكون supportive وهو بالظبط بالظبط العلاج اللي قولناه في ال acute اللي هو :

RBCS

Platelet

Isolation & antibiotic

Allopurinol & leukapheresis

: *Specific*

يتفضل عندي اخر حاجة العلاج ال specific علاج ال cancer نفسه

radiotherapy ± : Chemotherapy

بس خلي بالك فيه هنا **BMT** هو بالظبط بالظبط نفس ال indication بتاعه ال acute

ماعدنا السن (السن هنا لازم يكون اقل من 30 سنة)

عشان يستحمل ال regimen القاسي من ال immunosuppressive

: *TTT of blast crisis*

علاج ال crisis يقولك دي ايه ؟

تقوله دي اخر مرحلة من مراحل ال leukemia (late stage left untreated) بعد حوالي 3 او 4 سنين % 70 من العيانيين بيتحولوا ل crisis يعني معني كده ال prognosis بتبقى عندهم اسوأ واستجابتهم للدوا أقل. علاجهم ايه ؟ نقطتين فوق بعض وتكتب الدوا بتاع ال AML اللي قولناه من شوية

(*Daunorubicin & cytosine arabinoside*)

بس تقول ال prognosis بتبقى **very bad** & ال response بيبقى **not good**.

Interferon α : ده مش دوا بيموت ال cells دا دوا بيمنع ال **growth & proliferation**

(زي بالظبط الدوا الجديد اللي هو **tyrosin kinase inhibition**) مزودتوش انا لسة المفروض تزوده طبيب ما نفس الفكرة : هو بيمنع ال growth والا بيموت ال cells ؟ لا بيمنع ال growth

هل الدوا ده effective ؟

مش زي ال **tyrosin kinase inhibitors**

طبيب هو طالع منين ؟ هو اصلا موجود في ال cells عندنا ؟

اه في ال WBCs

طبيب هما لما اكتشفوه انن هو موجود في ال WBCs

عبارة عن مادة بتقاوم ايه ؟ ال infection والا malignancy ؟

الاتنين بدليل اننا دلوقتي هنا بنستخدمه نمنع بيه ال

growth & proliferation of malignant cells

طبيب ما هو احنا قولنا انه هو anti infective ؟

اه في ال **anti viral** في ال **HBV & HCV**

(بس فيه دلوقتي regimen محترم في علاج ال **HCV** انت هت حفظه لما نروح علي كتاب ال **liver**)

انت هتزود ادوية ال **tyrosin kinase inhibitors** :

Imantanib

Dasatanib

Neulatanib

اول واحد اكتشف هو ال imantanib ده غالي جدا

كمان فيه دوا chemotherapy بيموت ال malignant cells (مش دوا + الثاني) لا (دوا + الثاني)

اسمه ال **busulfan** (جرعة بال mg)

وفيه ال **hydroxyurea** (جرعة بال gm)

خلي بالك احنا خدنا ال

hydroxyurea ده قبل كده في علاج ال thalassemia (بيزود HB F) وال sickle cell anemia (ملناش دعوة بيهم) ..

الدوا ده ال hydroxyurea احسن من ال busulfan لان ال **side effect** بتاعته اقل

بس انت ممكن متلاقيهوش فانت مضطر تستخدم ال busulfan ،،،

قالك لو سمحت وقفه لما يوصل ال WBCs عددها ل 25.000 من اصل كام ؟

كانت مليون

لو قلت ل 25.000 تقدر تقول ان العيان ده خف وبعد كدة هيقلوا اكثر وال BM هيبقي recovery

مجرد لما توصل لكدة وقف الدوا .

واحد يعترض ويقول : **وليه مكملش لحد ماوصل ل 11.000 ؟؟!** اللي هو ال normal

علشان خايف من ال side effect ،،

ولو وصلت ل 25.000 اطمئن هو بعد كده فيه recovery تام بانن الله ☺

طيب ايه ال side effect بتاعته ؟

BM failure : بيهاجم ال BM زي ال chloramphenicol

واحنا قولنا هناك اي حاجة anti ممكن تعمل BM failure

ILF (Intersitial lung fibrosis): زي ال **amiodarone** بس ده rare شوية

Sever GIT irritation : diahrea & vomiting ،،،

بس خلي بالك يفضل مدهوش ويفضل عنه ال hydroxyurea لو كان available .

انا خلصت ،، افكر بس هنا حاجة اهم علاج في المكتوب ده **tyrosin kinase inhibitor & BMT** من حيث ال effective